

ΔΕΛΤΙΟ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΔΕΙΚΤΗ
CBC02. ΕΜΠΟΡΙΚΕΣ ΡΟΕΣ

Ονομασία δείκτη	Εμπορικές Ροές
Κωδικός	CBC02
Ορισμός	Ο δείκτης παρακολουθεί το εμπορικό ισοζύγιο όγκου συναλλαγών (εξαγωγές - εισαγωγές αγαθών σε αξία). Συγκεκριμένα, προσδιορίζει τις χρηματικές ροές που αφορούν σε συναλλαγές σε αγαθά (πληρωμές/εισαγωγές και εισπράξεις/εξαγωγές), των οποίων η κυριότητα αλλάζει μεταξύ ενός κατοίκου και μη κατοίκου στις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V
Τυπική Μορφή	Πίνακας εμπορικού ισοζυγίου ανά χώρα Πίνακας ποσοστού εμπορικών συναλλαγών με τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V ως προς το σύνολο και κύριοι εμπορικοί εταίροι εντός Ζώνης Γράφημα δείκτη εξάρτησης
Μονάδες Μέτρησης	εκ. ευρώ % επί του συνόλου των συναλλαγών
Χωρική Αναφορά	Ζώνη Επιδράσεων V
Συχνότητα Μέτρησης	Βραχυπρόθεσμα: 1 έτος
Σκοπιμότητα	Η διάγνωση των εμπορικών ροών στις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V συμβάλει, εκτός από την κατανόηση του παραγωγικού και οικονομικού τους δυναμισμού και προσανατολισμού, και στην κατανόηση των σχέσεων που αναπτύσσουν οι χώρες της Ζώνης μέσα από την ανάπτυξη του εμπορίου
Στόχοι πολιτικής	Διασυννοριακή εδαφική συνεργασία
Προδιαγραφές	Τρόπος καταγραφής σύμφωνα με τα διεθνή πρότυπα (εξαγωγές - εισαγωγές αγαθών σε αξία) Παρατηρητήριο ΕΟ - Δείκτης SET15
Δεδομένα	Όγκος εισαγωγών Όγκος εξαγωγών
Πηγές	Στατιστικές υπηρεσίες χωρών Ζώνης Επιδράσεων V Κεντρικές Τράπεζες χωρών Ζώνης Επιδράσεων V OECD
Προβλήματα	Δυσκολία απόκτησης δεδομένων για NUTS2 και NUTS3
Σχόλια	Το μέγεθος του ποσοστού εμπορικών συναλλαγών εντός ζώνης ως προς το σύνολο, αποτυπώνει ένα είδος "εξάρτησης" της κάθε χώρας από τις υπόλοιπες της ζώνης. Σε αυτή τη βάση περισσότερο "εξαρτώμενες" χώρες αποτελούν αυτές με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής της ζώνης στο σύνολο των εμπορικών τους συναλλαγών. Ο δείκτης στηρίζεται στο δείκτη SET15 του Παρατηρητηρίου

Υπολογισμός δείκτη

Πίνακας 1.
Εμπορικό ισοζύγιο ανά χώρα (εκ. ευρώ, 2004, 2008 & 2012)

	2004			2008			2012		
	Εξαγωγές	Εισαγωγές	Ισοζύγιο	Εξαγωγές	Εισαγωγές	Ισοζύγιο	Εξαγωγές	Εισαγωγές	Ισοζύγιο
<i>Αλβανία</i>									
Σύνολο	485,6	1.830,5	-1.344,9	917,5	3.570,2	-2.652,7	1.525,6	3.782,8	-2.257,2
Σύνολο συναλλαγών με χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V	429,6	1.123,6	-694,0	714,2	1.977,2	-1.263,0	1.003,7	2.060,5	-1.056,8
Βουλγαρία	1,3	36,9	-35,6	6,6	68,5	-61,9	19,9	49,2	-29,3
Ελλάδα	58,4	340,9	-282,5	80,4	523,7	-443,3	67,4	358,8	-291,4
Ιταλία	354,7	596,6	-241,9	566,6	945,8	-379,2	781,9	1.207,1	-425,2
ΠΓΔΜ	6,0	19,1	-13,1	27,0	78,9	-51,9	29,9	60,1	-30,2
Σερβία	-	-	-	16,5	147,0	-130,5	11,2	167,1	-155,9
Τουρκία	9,2	130,1	-120,9	17,1	213,3	-196,2	93,4	218,2	-124,8
<i>Βουλγαρία</i>									
Σύνολο	7.984,9	11.619,5	-3.634,6	15.204,8	25.094,2	-9.889,4	20.770,2	25.459,1	-4.688,9
Σύνολο συναλλαγών με χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V	3.109,7	2.593,9	515,8	5.198,1	5.034,3	163,8	6.101,1	4.757,0	1.344,1
Αλβανία	31,3	1,1	30,2	72,9	7,3	65,6	50,0	20,3	29,7
Ελλάδα	794,0	667,7	126,3	1.508,5	1.172,3	336,2	1.494,6	1.355,0	139,6
Ιταλία	1.043,2	1.141,6	-98,4	1.271,9	1.981,4	-709,5	1.763,8	1.675,2	88,6
ΠΓΔΜ	166,4	41,0	125,4	342,6	283,4	59,2	392,6	251,2	141,4
Σερβία	276,9	42,4	234,5	663,5	182,7	480,8	442,4	260,9	181,5
Τουρκία	797,9	700,1	97,8	1.338,7	1.407,2	-68,5	1.957,7	1.194,4	763,3
<i>Ελλάδα</i>									
Σύνολο	-	-	-	17.439,9	60.965,5	-43.525,6	27.345,4	48.588,6	-21.243,2
Σύνολο συναλλαγών με χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V	-	-	-	4.952,9	10.465,1	-5.512,3	8.037,1	6.615,2	1.421,9
Αλβανία	-	-	-	378	99,1	279,2	414,8	82,1	332,7
Βουλγαρία	-	-	-	1.251	1.173,0	77,9	1.513,2	1.309,0	204,2
Ιταλία	-	-	-	2.026	6.987,0	-4.961,5	2.103,6	3.817,4	-1.713,8
ΠΓΔΜ	-	-	-	442	360,9	81,2	817,4	170,4	647,0
Σερβία	-	-	-	234	151,8	82,4	235,8	128,1	107,7
Τουρκία	-	-	-	622	1.693,3	-1.071,6	2.952,3	1.108,2	1.844,1
<i>Ιταλία *</i>									
Σύνολο	284.413,0	285.634,0	-1.221,0	358.633,0	368.080,0	-9.447,0	375.850,0	400.480,0	-24.630,0

	2004			2008			2012		
	Εξαγωγές	Εισαγωγές	Ισοζύγιο	Εξαγωγές	Εισαγωγές	Ισοζύγιο	Εξαγωγές	Εισαγωγές	Ισοζύγιο
<i>Puglia</i>	6.420,0	6.224,0	196,0	7.122,0	8.383,0	-1.261,0	8.159,0	11.902,0	-3.743,0
Σύνολο συναλλαγών με χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V **	-	-	-	-	-	-	60.553,0	70.496,0	-9.943,0
Βουλγαρία	-	-	-	-	-	-	1.580,0	2.112,0	-532,0
Ελλάδα	-	-	-	-	-	-	49.345,0	62.406,0	-13.061,0
Τουρκία	-	-	-	-	-	-	9.628,0	5.978,0	3.650,0
ΠΓΔΜ									
Σύνολο	1.348,9	2.359,6	-1.010,7	2.729,5	4.707,6	-1.978,1	3.124,0	5.074,5	-1.950,5
Σύνολο συναλλαγών με χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V ***	676,1	809,8	-133,7	1.580,3	1.416,3	164,1	931,6	1.911,6	-980,0
Αλβανία	19,0	5,1	13,9	73,2	24,4	48,8	58,9	27,3	31,6
Βουλγαρία	41,5	168,8	-127,3	259,4	224,3	35,1	223,4	317,3	-93,9
Ελλάδα	184,1	227,5	-43,4	366,9	350,0	16,9	146,6	625,8	-479,1
Ιταλία	108,3	135,9	-27,6	219,9	266,9	-47,0	218,8	312,5	-93,8
Σερβία	279,8	196,2	83,6	639,4	364,6	274,8	232,0	375,6	-143,6
Τουρκία	43,4	76,4	-32,9	21,6	186,1	-164,6	52,0	253,2	-201,2
Σερβία									
Σύνολο	2.835,9	8.652,2	-5.816,3	7.505,7	16.444,5	-8.938,8	8.735,4	14.727,0	-5.991,6
Σύνολο συναλλαγών με χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V	774,9	1.497,0	-722,1	1.508,8	2.910,1	-1.401,3	1.870,6	2.632,5	-761,8
Αλβανία	12,8	0,5	12,3	52,4	17,1	35,3	66,4	10,8	55,5
Βουλγαρία	49,1	180,0	-130,9	172,0	632,9	-460,9	223,4	389,9	-166,6
Ελλάδα	95,5	168,4	-72,9	144,4	199,9	-55,5	126,3	236,8	-110,6
Ιταλία	360,3	857,0	-496,7	771,9	1.502,4	-730,6	932,4	1.422,2	-489,8
ΠΓΔΜ	206,8	131,5	75,3	337,2	255,9	81,3	377,2	231,1	146,1
Τουρκία	50,4	159,7	-109,3	31,0	301,9	-270,9	145,0	341,6	-196,6
Τουρκία									
Σύνολο	50.840,9	78.506,1	-27.665,2	90.304,3	138.139,5	-47.835,3	118.616,1	184.033,6	-65.417,4
Σύνολο συναλλαγών με χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V ***	5.824,2	6.895,6	-1.071,4	9.206,7	9.439,6	-232,8	8.068,5	15.595,7	-7.527,2
Αλβανία	129,6	12,5	117,1	209,1	25,1	184,0	199,1	77,0	122,1

	2004			2008			2012		
	Εξαγωγές	Εισαγωγές	Ισοζύγιο	Εξαγωγές	Εισαγωγές	Ισοζύγιο	Εξαγωγές	Εισαγωγές	Ισοζύγιο
Βουλγαρία	719,8	772,2	-52,4	1.471,6	1.258,5	213,1	1.310,9	2.142,4	-831,4
Ελλάδα	942,7	478,4	464,3	1.662,1	787,1	875,0	1.090,3	2.754,0	-1.663,7
Ιταλία	3.741,4	5.520,3	-1.779,0	5.348,0	7.306,3	-1.958,3	4.958,3	10.382,1	-5.423,8
ΠΓΔΜ	120,2	41,8	78,4	202,6	20,3	182,3	213,6	80,3	133,3
Σερβία	170,6	70,3	100,2	313,3	42,2	271,1	296,3	159,9	136,4

* Για την Ιταλία ο δείκτης του 2012 υπολογίζεται με στοιχεία του 2011 και ο δείκτης του 2008 με στοιχεία του 2007.

** Αφορά επιλεγμένες χώρες (Βουλγαρία, Ελλάδα, Τουρκία).

*** Για την ΠΓΔΜ και την Τουρκία τα στοιχεία έτους 2004 όσον αφορά στις συναλλαγές με τη Σερβία περιλαμβάνουν και το Μαυροβούνιο.

Πίνακας 2.

Ποσοστό εμπορικών συναλλαγών με τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V ως προς το σύνολο και κύριοι εμπορικοί εταίροι εντός Ζώνης (% , 2004, 2008 & 2012)

	2004	2008	2012	Τάση	Κύριοι εμπορικοί εταίροι
Αλβανία	67,1	60,0	57,7	Μείωση	Ιταλία, Ελλάδα
Βουλγαρία	29,1	25,4	23,5	Μείωση	Ιταλία, Ελλάδα, Τουρκία
Ελλάδα	-	19,7	19,3	Μείωση	Ιταλία, Τουρκία, Βουλγαρία
Ιταλία	-	-	16,9	-	Ελλάδα, Τουρκία
ΠΓΔΜ	40,1	40,3	34,7	Μείωση	Ελλάδα, Βουλγαρία, Σερβία
Σερβία	19,8	18,5	19,2	Σταθεροποίηση	Ιταλία, Βουλγαρία, ΠΓΔΜ
Τουρκία	9,8	8,2	7,8	Μείωση	Ιταλία, Ελλάδα

Σημείωση: Ισχύουν οι επισημάνσεις του πίνακα 40

Τα εξεταζόμενα έτη (2004, 2008 και 2012) όλες οι χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V καταγράφουν ελλειμματικό εμπορικό ισοζύγιο, ενώ ελλειμματικό εμφανίζεται και το ισοζύγιο εισαγωγών-εξαγωγών της κάθε χώρας με τις λοιπές χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V στην πλειονότητα των περιπτώσεων. Εξαιρεση (θετικό ισοζύγιο με τις χώρες της ζώνης Επιδράσεων ΝΑΕ) αποτελεί η Βουλγαρία που παρουσιάζει θετικό ισοζύγιο και τα τρία εξεταζόμενα έτη, η Ελλάδα το έτος 2012 (οπότε και διατίθενται σχετικά στοιχεία) και η ΠΓΔΜ το έτος 2008. Η κατάσταση ανά χώρα καταγράφεται ως εξής:

- Στην Αλβανία την περίοδο 2004-2008 σημειώνεται σχεδόν διπλασιασμός τόσο των εμπορικών συναλλαγών (εισαγωγές και εξαγωγές) με το εξωτερικό όσο και του ελλειμματικού εμπορικού ισοζυγίου. Την περίοδο 2008-2012 σημειώνεται περαιτέρω επέκταση των εμπορικών συναλλαγών (εισαγωγές και εξαγωγές) με το εξωτερικό, όπου οι εξαγωγές αυξήθηκαν με σημαντικά μεγαλύτερο ρυθμό σε σχέση με τις εισαγωγές. Το ισοζύγιο είναι ελλειμματικό με τάσεις συρρίκνωσης. Και τις δύο εξεταζόμενες περιόδους (2004-2008 και 2008-2012) παρατηρείται επίσης μεγέθυνση του όγκου των συναλλαγών με τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V, ενώ το ισοζύγιο καταγράφεται ελλειμματικό (περισσότερο από 1 δις ευρώ το 2012) με τάσεις συρρίκνωσης μεταξύ των ετών 2008 και 2012. Σημαντικότερος εμπορικός εταίρος είναι η Ιταλία (περίπου 2 δις συναλλαγές το 2012), ακολουθούμενη από την Ελλάδα σε μεγάλη απόσταση (περίπου 0,4 δις το 2012). Ψηλά επίσης βρίσκονται οι συναλλαγές

με την Τουρκία (περίπου 0,3 δις). Το ισοζύγιο του 2012 είναι αρνητικό με όλες τις χώρες.

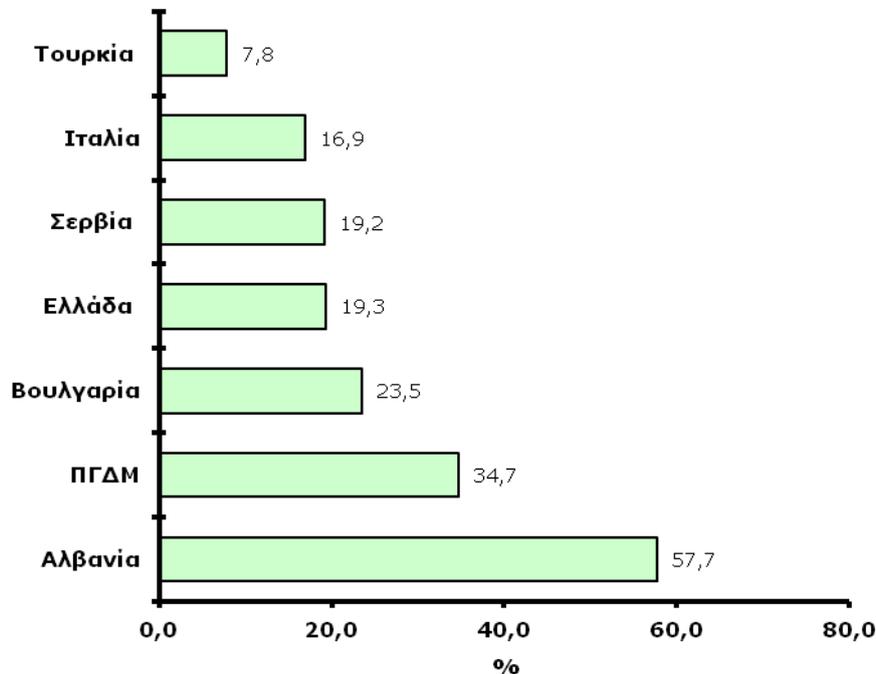
- Στη Βουλγαρία καταγράφεται την περίοδο 2004-2008 ιδιαίτερα σημαντική αύξηση τόσο των εισαγωγών όσο και των εξαγωγών, με ταυτόχρονη σημαντική αύξηση του ελλειμματικού εμπορικού ισοζυγίου. Την περίοδο 2008-2012 σημειώνεται περαιτέρω επέκταση των εμπορικών συναλλαγών (εισαγωγές και εξαγωγές) με το εξωτερικό, με μικρότερους ωστόσο ρυθμούς σε σχέση με την προηγούμενη περίοδο. Το εμπορικό ισοζύγιο παραμένει αρνητικό, σε χαμηλότερα ωστόσο επίπεδα το 2012 έναντι του 2008. Αντίθετα, το ισοζύγιο είναι πλεονασματικό όσον αφορά στις εμπορικές συναλλαγές της Βουλγαρίας μόνο με τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V και για τα τρία εξεταζόμενα έτη, ξεπερνώντας τα 1,3 δις το 2012. Το εμπόριο μεταξύ Βουλγαρίας και χωρών Ζώνης Επιδράσεων V κατέγραψε διαχρονικά αυξητικές τάσεις, με εξαίρεση τη μείωση των εισαγωγών το 2012 σε σχέση με το 2008 κατά περίπου 5,5%. Σημαντικότεροι εμπορικοί εταίροι είναι η Ιταλία, η Τουρκία και η Ελλάδα (3,4, 3,2 και 2,9 δις περίπου αντίστοιχα το 2012), με τις υπόλοιπες χώρες να ακολουθούν σε απόσταση. Το ισοζύγιο του 2012 είναι θετικό με όλες τις χώρες.
- Στην Ελλάδα την περίοδο 2008-2012 οι εμπορικές συναλλαγές στο σύνολό τους (εξαγωγές και εισαγωγές) διατηρούνται στα ίδια περίπου επίπεδα, σημειώνεται ωστόσο αύξηση των εξαγωγών με ανάλογη μείωση των εισαγωγών. Αυτό οδήγησε σε μείωση του εμπορικού ελλείμματος το οποίο κυμάνθηκε στα 21 δις ευρώ περίπου το 2012 από το ύψος ρεκόρ των 43,5 δις ευρώ το 2008. Όσον αφορά στις συναλλαγές της Ελλάδας με τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V, ο όγκος των εξαγωγών το 2012 είναι υψηλότερος του όγκου των εισαγωγών (πλεονασματικό ισοζύγιο της τάξης του 1,4 δις), όταν το 2008 το ισοζύγιο ήταν ελλειμματικό κατά 5,5 δις. Βασικοί εμπορικοί εταίροι είναι η Ιταλία, η Βουλγαρία και η Τουρκία, οι οποίες βρίσκονται τα τελευταία χρόνια στην πρώτη πεντάδα των ελληνικών εξαγωγών. Οι υπόλοιπες χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V ακολουθούν με απόσταση. Το ισοζύγιο του 2012 είναι θετικό με όλες τις χώρες πλην Ιταλίας.
- Στην Ιταλία το εμπορικό ισοζύγιο είναι διαχρονικά ελλειμματικό, με σημαντικές τάσεις διεύρυνσης στο σύνολο της περιόδου 2004-2011, σημειώνοντας το 2011 έλλειμμα ίσο με 24,6 δις. Η Puglia, που είναι η περιφέρεια της Ιταλίας που εντάσσεται στη Ζώνη Επιδράσεων V, συμμετέχει με μικρό ποσοστό στις εξαγωγές της χώρας (3% το 2012· το αντίστοιχο ποσοστό για τις εισαγωγές είναι 2,2%). Το εμπορικό της ισοζύγιο καταγράφεται πλεονασματικό το 2004 και ελλειμματικό το 2011 (σχεδόν τριπλασιασμός του ελλειμματικού εμπορικού ισοζυγίου μεταξύ 2007 και 2011). Η Puglia συμβάλει κατά 15% στη διαμόρφωση του συνολικού εμπορικού ελλείμματος της χώρας, ένδειξη της χαμηλής σχετικά ανταγωνιστικότητας της οικονομίας αυτής της περιοχής. Στους κύριους εμπορικούς εταίρους της Ιταλίας -με έμφαση στη Ζώνη Επιδράσεων V-, περιλαμβάνονται η Ελλάδα και η Τουρκία. Η Ελλάδα σημειώνεται ως ένας από τους σημαντικότερους εμπορικούς εταίρους της χώρας σε παγκόσμιο επίπεδο με την οποία διεκπεραιώνει πάνω από 110 δις ευρώ συναλλαγές (το 2011). Το 2011 το ισοζύγιο είναι αρνητικό με την Ελλάδα και τη Βουλγαρία και θετικό με την Τουρκία.
- Στην ΠΓΔΜ το εμπορικό ισοζύγιο εμφανίζεται ελλειμματικό και τα τρία εξεταζόμενα έτη, με τάσεις σταθεροποίησης μεταξύ 2008 και 2012. Ο όγκος των εμπορικών συναλλαγών διπλασιάζεται μεταξύ 2004 και 2008 και συνεχίζει να καταγράφει αύξηση

της τάξης του 10% μεταξύ 2008 και 2012. Ανάλογη είναι η εικόνα όσον αφορά στις συναλλαγές με τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V για την περίοδο μεταξύ 2004 και 2008, ενώ κατά τη δεύτερη εξεταζόμενη περίοδο καταγράφεται μείωση των συναλλαγών ίση με 5%. Το ισοζύγιο της ΠΓΔΜ με τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V είναι ελλειμματικό το 2004, πλεονασματικό το 2008 και ελλειμματικό το 2012, διαμορφούμενο σε περίπου 1 δις ευρώ το 2012. Ο σημαντικότερος εμπορικός εταίρος είναι η Ελλάδα με την οποία διεκπεραιώνει το 1/10 περίπου των συνολικών εμπορικών συναλλαγών. Ακολουθούν Σερβία, Βουλγαρία και Ιταλία με παρόμοια ποσοστά. Το ισοζύγιο του 2012 είναι αρνητικό με όλες τις χώρες πλην Αλβανίας.

- Στη Σερβία οι εμπορικές συναλλαγές σημειώνουν αύξηση κατά την πρώτη εξεταζόμενη περίοδο (διπλασιασμός) και σταθεροποίηση κατά τη δεύτερη, ενώ το εμπορικό ισοζύγιο εμφανίζεται ελλειμματικό και στα τρία έτη, καταγράφοντας πάντως αυξομειώσεις, για να διαμορφωθεί το 2012 στα 6 δις ευρώ, μειωμένο σε σχέση με το 2008 και στα ίδια επίπεδα με το 2004. Παρόμοια ήταν η πορεία και στο σύνολο της Ζώνης Επιδράσεων V όπου το εμπορικό έλλειμμα περιορίστηκε. Ο μεγαλύτερος εμπορικός εταίρος της Σερβίας είναι η Ιταλία, ενώ ακολουθεί η Βουλγαρία και η ΠΓΔΜ. Ο μικρότερος εμπορικός εταίρος είναι η Αλβανία. Το ισοζύγιο του 2012 είναι αρνητικό με όλες τις χώρες πλην ΠΓΔΜ και Αλβανίας.
- Στην Τουρκία καταγράφεται διαχρονικά αύξηση των εμπορικών συναλλαγών με παράλληλη διεύρυνση του εμπορικού ελλείμματος, το οποίο το 2012 ξεπέρασε τα 65 δις ευρώ. Με τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V διεκπεραιώνεται περίπου το 8% των εμπορικών συναλλαγών (2012), ενώ το μικρό έλλειμμα του 2008 μετατράπηκε σε σημαντικό έλλειμμα το 2012 περίπου στα 7,5 δις ευρώ. Παράλληλα σημειώνεται αύξηση του όγκου των συναλλαγών με τις χώρες της Ζώνης μεταξύ των εξεταζόμενων περιόδων. Σημαντικότερος εμπορικός εταίρος είναι η Ιταλία ακολουθούμενη από την Ελλάδα και τη Βουλγαρία. Με αυτές τις χώρες το ισοζύγιο το 2012 είναι αρνητικό. Με τις υπόλοιπες χώρες της Ζώνης ο όγκος των συναλλαγών βρίσκεται σε χαμηλά επίπεδα, ενώ το ισοζύγιο είναι θετικό.

Το μέγεθος του ποσοστού εμπορικών συναλλαγών κάθε χώρας εντός Ζώνης Επιδράσεων V ως προς το σύνολο, αποτυπώνει ένα είδος "εξάρτησης" της κάθε χώρας από τις υπόλοιπες της Ζώνης - πάντα υπό το πρίσμα των εμπορικών συναλλαγών. Συγκεκριμένα, για κάθε χώρα ο δείκτης εμπορικής εξάρτησης εκφράζεται ως ποσοστό των συναλλαγών της χώρας με τις λοιπές χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V (άθροισμα εισαγωγών και εξαγωγών) επί του συνόλου των εμπορικών συναλλαγών της χώρας. Σε αυτή τη βάση περισσότερο "εξαρτώμενες" χώρες αποτελούν αυτές με το μεγαλύτερο ποσοστό συμμετοχής της ζώνης στο σύνολο των εμπορικών τους συναλλαγών (Σχήμα 1).

Σχήμα 1.
Δείκτης εμπορικής εξάρτησης (% , 2012)

Το υψηλότερο ποσοστό των εμπορικών συναλλαγών με τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V ως προς το σύνολο των συναλλαγών για το 2012 αντιστοιχεί στην Αλβανία (57,7%) και ακολούθως στην ΠΓΔΜ (34,7%) και τη Βουλγαρία (23,5%). Η Ελλάδα και η Σερβία ακολουθούν με ποσοστά της τάξης του 19%, ενώ το μικρότερο ποσοστό αντιστοιχεί στην Τουρκία (7,8%). Διαχρονικά, ο δείκτης εμπορικής εξάρτησης μειώνεται στην Αλβανία, τη Βουλγαρία, την Ελλάδα, την ΠΓΔΜ και την Τουρκία, ενώ εμφανίζει τάσεις σταθεροποίησης στη Σερβία. Για την Ιταλία δεν υπάρχουν κατάλληλα διαθέσιμα στοιχεία για τη σύγκριση του δείκτη μεταξύ των εξεταζόμενων ετών.

Μεθοδολογία και συστηματοποίηση

- Στοιχεία εξαγωγών - εισαγωγών αγαθών ανά αξία, συνολικά και ανά εμπορικό εταίρο, αναζητούνται σε επίσημες πηγές των χωρών (εθνικές στατιστικές υπηρεσίες, εθνικές τράπεζες κ.ά.).
- Τα διαθέσιμα στοιχεία συναλλαγών ανά εμπορικό εταίρο αφορούν το σύνολο των υπόψη χωρών, καθώς δεν υπάρχει δυνατότητα άμεσης πρόσβασης σε δεδομένα σε επίπεδο NUTS2 και NUTS3.
- Από τα διαθέσιμα στοιχεία εξαγωγών-εισαγωγών προκύπτει το εμπορικό ισοζύγιο της κάθε χώρας για τα εξεταζόμενα έτη, το εμπορικό ισοζύγιο με τις χώρες της Ζώνης

Επιδράσεων V, καθώς και το ποσοστό εμπορικών συναλλαγών της κάθε χώρας με τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V ως προς το σύνολο (δείκτης εμπορικής εξάρτησης).

- Η αξία των εμπορικών συναλλαγών αποτυπώνεται σε εκ. ευρώ. Για την ΠΓΔΜ, τη Σερβία και την Τουρκία τα διαθέσιμα στοιχεία αναφέρονται σε εκ. δολάρια. Για τη μετατροπή σε ευρώ χρησιμοποιείται η μέση ετήσια ονομαστική συναλλαγματική ισοτιμία του ευρώ έναντι του δολλαρίου (μέσος όρος ημερήσιων τιμών) για τα εξεταζόμενα έτη που διατίθεται από τον OECD (<http://stats.oecd.org/Index.aspx?QueryId=51653#>).
- Ο δείκτης υπολογίζεται για τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V.
- Ο δείκτης υπολογίζεται για τα έτη 2004, 2008 και 2012.
- Για την Ιταλία, με βάση τη διαθεσιμότητα στοιχείων, ο δείκτης του εμπορικού ισοζυγίου του 2012 υπολογίζεται με στοιχεία του 2011 και ο δείκτης του 2008 με στοιχεία του 2007. Για το 2011, με βάση τη διαθεσιμότητα στοιχείων, οι εμπορικές συναλλαγές με τις χώρες της Ζώνης Επιδράσεων ΝΑΕ αφορούν επιλεγμένες χώρες (Βουλγαρία, Ελλάδα, Τουρκία).
- Για την ΠΓΔΜ και την Τουρκία, τα στοιχεία του 2004 που αναφέρονται στις συναλλαγές με τη Σερβία περιλαμβάνουν και το Μαυροβούνιο.
- Για την Ιταλία δεν υπάρχουν διαθέσιμα στοιχεία συναλλαγών με τις λοιπές χώρες της Ζώνης Επιδράσεων V για τα έτη 2004 και 2008 και για την Ελλάδα το έτος 2004.

Πηγές

- Αλβανία: Τράπεζα της Αλβανίας, Time Series Database of the Bank of Albania, http://www.bankofalbania.org/web/Time_series_22_2.php
- Βουλγαρία: επεξεργασμένα από τη Βουλγαρική Εθνική Τράπεζα στοιχεία, που προέρχονται από ανακοινώσεις τελωνείων, συμπληρωμένα με στοιχεία της Εθνικής Στατιστικής Αρχής, διαθέσιμα στο <http://www.stat.bg/en/>.
- Ελλάδα: Ελληνική Στατιστική Αρχή (ΕΛΣΤΑΤ)
- Ιταλία: ISTAT (2013), Italian Statistical Abstract 2012 και ISTAT (2009), Italian Statistical Abstract 2008, διαθέσιμα στο <http://en.istat.it/dati/catalogo/>.
- ΠΓΔΜ: Εθνική Τράπεζα ΠΓΔΜ, <http://www.nbrm.mk/>
- Σερβία: Statistical Office of the Republic of Serbia, Exports and Imports - total data και Exports and imports, by SITC rev. 4, sections data, www.stat.gov.rs
<http://webrzs.stat.gov.rs/WebSite/public/ReportView.aspx>
- Τουρκία: Turkish Statistical Institute, Statistical Tables στο www.turkstat.gov.tr.

Τα παραπάνω αποτελούν μέρος των παραδοτέων στο πλαίσιο της σύμβασης (Κωδικός αναφοράς 5265): ΜΕΛΕΤΗ ΕΠΙΔΡΑΣΕΩΝ ΤΗΣ ΕΓΝΑΤΙΑΣ ΟΔΟΥ ΣΤΗ ΝΑ ΕΥΡΩΠΗ: ΔΙΑΤΡΟΠΙΚΟΤΗΤΑ ΤΩΝ ΜΕΤΑΦΟΡΩΝ, ΠΟΛΥΚΕΝΤΡΙΚΗ ΧΩΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΔΙΑΣΥΝΟΡΙΑΚΗ ΕΔΑΦΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ, που εκπονήθηκε το 2014-2015, για το Παρατηρητήριο της Εγνατίας Οδού, ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.

ΟΜΑΔΑ ΜΕΛΕΤΗΣ

ΤΣΑΚΙΡΗΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ, Αρχ. Μηχ/κος - Χωροτάκτης - Πολεοδόμος

ΜΩΥΣΙΑΔΗ ΘΕΟΔΟΥΛΗ, Μηχ/κος Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περ/κης Ανάπτυξης, MSc

ΒΕΡΑΝΗ ΕΛΕΝΗ, Μηχ/κος Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περ/κης Ανάπτυξης, MSc

Δρ. ΓΑΒΑΝΑΣ ΝΙΚΟΛΑΟΣ, Πολιτικός Μηχ/κος

ΗΛΙΑ ΚΥΠΑΡΙΣΣΙΑ, Μηχ/κος Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περ/κης Ανάπτυξης, MSc

Καθ. ΚΑΥΚΑΛΑΣ ΓΡΗΓΟΡΗΣ

Δρ. ΜΟΥΤΣΙΑΚΗΣ ΕΥΘΥΜΙΟΣ, Περιβαλλοντολόγος

Καθ. ΟΙΚΟΝΟΜΟΥ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Καθ. ΠΙΤΣΙΑΒΑ ΛΑΤΙΝΟΠΟΥΛΟΥ ΜΑΓΔΑΛΗΝΗ

Δρ. ΤΑΣΟΠΟΥΛΟΥ ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ, Μηχ/κος Χωροταξίας, Πολεοδομίας και Περ/κης Ανάπτυξης, MSc

Τα πλήρη τεύχη των εκθέσεων και λοιπών παραδοτέων της Μελέτης διατίθενται από τον ιστότοπο του Παρατηρητηρίου της Εγνατίας Οδού:

http://observatory.egnatia.gr/06_extras/6_4_reports.htm

Τα περιεχόμενα και οι τυχόν απόψεις που φιλοξενούνται στις εκθέσεις, στα κείμενα εργασίας και στους χάρτες του Παρατηρητηρίου δεν αντανakλούν απαραίτητα τη σύμφωνη γνώμη της εταιρείας ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.

Επιτρέπεται η αναπαραγωγή για μη εμπορικούς σκοπούς με την προϋπόθεση ότι θα αναφέρεται η πηγή (Παρατηρητήριο - ΕΓΝΑΤΙΑ ΟΔΟΣ Α.Ε.).